

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.004.01.2019

Michał Zaleski, Prezydent Torunia
Urząd Miasta Torunia
Wały gen. Sikorskiego 8, 87-100 Toruń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/066 Postępowanie ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) na terenie miast

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Torunia ¹ Wały gen. Sikorskiego 8, 87-100 Toruń
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Zaleski, Prezydent Miasta Torunia ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i realizacja zadań związanych z obecnością zwierząt wolno żyjących (dzikich) na terenie miasta w aspekcie ich ochrony i opieki, a także porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców. 2. Powierzenie i nadzorowanie wykonywania opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi).
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do czasu zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Sylwia Woźniak-Waszak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/47/2019 z 11 marca 2019 r.

(akta kontroli str.1-3)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Prezydent”.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Pracownicy kontrolowanej jednostki w badanym okresie w sposób prawidłowy identyfikowali problem pojawiania się i bytowania dzikich zwierząt na terenie Miasta Toruń⁵.

Prezydent ustalił zasady postępowania w przypadku zdarzeń z udziałem zwierząt wolno żyjących (dzikich). W sposób prawidłowy przeprowadzono postępowania na świadczenie całodobowych usług weterynaryjnych wobec tych zwierząt. W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta wskazano obszary i kierunki interwencji w zakresie postępowania ze zwierzętami wolno żyjącymi, a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta uwzględniło wymagania dotyczące ochrony przyrody, w tym możliwość przemieszczania się i ochronę siedlisk zwierząt dziko żyjących.

Prezydent współpracował z jednostkami realizującymi zadania z zakresu opieki i ochrony zwierząt wolno żyjących (dzikich) oraz edukacji przyrodniczej. W okresie objętym kontrolą Prezydent wyznaczył obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji, ustalił terminy jej przeprowadzania, a nadzór nad prawidłowością realizacji tego obowiązku powierzono Straży Miejskiej.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości, które nie miały jednak zasadniczego wpływu na ogólną ocenę kontrolowanej działalności, polegały na:

- niesporządzeniu raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Torunia za okres sprawozdawczy 2016-2017;
- nierzetelnym nadzorowaniu wykonawcy usług weterynaryjnych w zakresie czasu podejmowania interwencji;
- nierzetelnej ewidencji liczby zgłoszeń o podjęcie interwencji z udziałem zwierząt wolno żyjących.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i realizacja zadań związanych z obecnością zwierząt wolno żyjących (dzikich)⁷ na terenie miasta w aspekcie ich ochrony i opieki, a także porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców.

Opis stanu faktycznego

Zadania związane z obecnością zwierząt wolno żyjących (dzikich) na terenie Miasta realizowane były w ramach działania czterech wydziałów Urzędu, tj.:

- Wydziału Środowiska i Zieleni⁸ (współpraca z Polskim Związkiem Łowieckim oraz opiniowanie rocznych planów łowieckich z upoważnienia Prezydenta, przygotowywanie projektów decyzji zezwalających na dokonanie odstrzału redukcyjnego dzików, prowadzenie rejestru zwierząt objętych ochroną, przygotowywanie planu ochrony zwierząt, organizowanie edukacji przyrodniczej);

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „Gmina” lub „Miasto”.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Kontrola nie obejmowała działań podejmowanych w odniesieniu do kotów wolno żyjących oraz zwierząt bezdomnych.

⁸ Dalej: „WSiZ”.

- Wydziału Ochrony Ludności⁹ (prowadzenie procedury wyboru wykonawcy całodobowych interwencyjnych usług weterynaryjnych, przyjmowanie zgłoszeń przez dyżurnego Toruńskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego¹⁰ o zwierzęciu stwarzającym zagrożenie dla ludzi w miejscu publicznym oraz uruchamianie odpowiednich działań);
- Wydziału Gospodarki Komunalnej (prowadzenie procedury wyboru wykonawcy i nadzór nad realizacją umowy dotyczącej bieżącego zbierania, transportu i przekazania do unieszkodliwienia zwłok bezdomnych zwierząt);
- Wydziału Inwestycji i Remontów (prowadzenie procedury wyboru wykonawcy ekspertyz ornitologicznych i chiropterologicznych w związku z podejmowaniem działań w zakresie termomodernizacji obiektów oświatowych oraz użyteczności publicznej, wnioskowanie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na niszczenie siedlisk, ostoi, miejsc lęgowych ptaków w związku z termomodernizacjami budynków, nadzór nad podejmowanymi działaniami kompensacyjnymi za utracone miejsca lęgowe m.in. poprzez wywieszanie budek lęgowych).

Ww. zadania nie wynikały wprost z zapisów Regulaminu organizacyjnego Urzędu¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 7-41, 256-318)

Zadania związane z obecnością zwierząt wolno żyjących (dzikich) na terenie Miasta realizowane były również przez jednostki budżetowe Gminy, tj.:

- Straż Miejską i funkcjonujący w jej ramach tzw. Eko-patrol, do którego zadań należało m.in. reagowanie w sytuacji pojawienia się dzikich zwierząt na terenie Miasta, egzekwowanie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹², działania edukacyjne oraz prewencyjno-profilaktyczne; Straż Miejska zajmowała się również kontrolą nieruchomości w zakresie realizacji obowiązku deratyzacji;
- Ogród Zoobotaniczny, który realizował projekty z zakresu edukacji przyrodniczej oraz projekt badawczy polegający na tworzeniu miejsc lęgowych dla nurogęsia na obszarze Doliny Dolnej Wisły w granicach powiatu toruńskiego.

(dowód: akta kontroli str. 7, 228, 229-230)

Pracownicy WŚiZ (kierownik Referatu Kształtowania Zieleni oraz pracownicy dwóch stanowisk ds. lasów miejskich, ochrony przyrody i ochrony zwierząt) posiadali wyższe wykształcenie kierunkowe – leśnictwo oraz ochrona przyrody, a w zakresach ich obowiązków wskazano m.in. współpracę z wydziałami Urzędu oraz organizacjami działającymi na rzecz ochrony środowiska i ochrony zwierząt, prowadzenie rejestru zwierząt objętych ochroną oraz innych zagadnień dotyczących ochrony zwierząt, w szczególności przygotowanie planu ochrony zwierząt oraz wydawanie decyzji w sprawach ochrony zwierząt.

W badanym okresie pracownicy WŚiZ nie uczestniczyli w szkoleniach związanych z postępowaniem ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) na terenie miast. Jak wskazał Prezydent, powodem tego była *znikoma dostępność takich szkoleń. Proponowane i dostępne szkolenia dotyczą przede wszystkim opieki nad zwierzętami bezdomnymi, a tematyka dotycząca zwierząt dzikich w miastach jest praktycznie pomijana. Problematyka obecności zwierząt na terenach miast pojawiła*

⁹ Dalej: „WOL”.

¹⁰ Dalej: „TCZK”.

¹¹ Zarządzenie nr 378 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 30 października 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędowi Miasta Torunia (ze zm.).

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 122.

się pierwotnie na konferencji „Zieleń w mieście”, dotyczącej lasów komunalnych w 2007 r. Od tego czasu trwa wymiana informacji i doświadczeń leśników miejskich, dotyczących problemów z dziką zwierzyną w mieście (podczas spotkań leśników z miast takich jak Warszawa, Łódź, Wrocław, Szczecin, Bydgoszcz, Białystok, Lublin). W 2018 r. Nadleśnictwo Toruń zorganizowało szkolenie na temat zmian w przepisach, dotyczących szkód łowieckich, w którym udział wzięli przedstawiciele WŚiZ.

(dowód: akta kontroli str. 42-50, 710, 712)

Prezydent wprowadził w 2013 r.¹³ „Procedurę postępowania w przypadku pojawienia się na terenie miasta Torunia zwierząt stwarzających niebezpieczeństwo dla ludzi”. Procedura była uzgadniana m.in. z Komendą Miejską Policji w Toruniu, Strażą Miejską, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

Dyżurni TCZK zostali zapoznani z procedurą i przyjęli ją do stosowania. Z powyższą procedurą został również zapoznany podmiot świadczący na rzecz Gminy całodobowe weterynaryjne usługi interwencyjne (stanowiła ona jeden z elementów umowy).

W ww. procedurze wskazano zadania instytucji uczestniczących w akcji likwidacji zagrożenia¹⁴ dla mieszkańców w związku z pojawieniem się na terenie miasta zwierząt stwarzających niebezpieczeństwo dla ludzi.

Stosownie do ww. procedury informacje o zwierzęciu (stadzie zwierząt) stwarzającym zagrożenie dla ludzi w miejscu publicznym wpływały ostatecznie do dyżurnego TCZK, który uruchamiał odpowiednie działania (tj. przekazywał zgłoszenie do właściwego podmiotu).

Zgłoszenia pojawiania się zwierząt wolno żyjących (dzikich) były również weryfikowane – w miarę możliwości – za pomocą monitoringu wizyjnego zainstalowanego na terenie Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 541, 544, 548-558, 565, 567)

Podejmowanie interwencji w stosunku do zwierząt niestwarzających zagrożenia dla mieszkańców podejmował Eko-patrol Straży Miejskiej.

Pracownicy Urzędu nie kontrolowali działalności Straży Miejskiej w zakresie objętym niniejszą kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 51)

Na realizację zadań związanych z postępowaniem wobec zwierząt wolno żyjących Urząd wydatkował¹⁵ w 2017 r. 237,1 tys. zł, w 2018 r. 164,8 tys. zł, a w I kwartale 2019 r. 26,5 tys. zł. Wydatki na zadania związane z postępowaniem wobec zwierząt wolno żyjących wynosiły 0,01%-0,02% budżetu Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 256-318, 319, 582-583)

¹³ Zatwierdzenie procedury do stosowania w dniu 9 kwietnia 2013 r.

¹⁴ Dyżurny TCZK, dyżurny Miejskiej Komendy Policji, lekarz weterynarii realizujący zadanie, kierownik Miejskiego Schroniska dla Zwierząt, Powiatowy Lekarz Weterynarii, dyspozytor Pogotowia Ratunkowego, dyżurny Miejskiego Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej, dyżurny Straży Miejskiej.

¹⁵ Wydatki ponoszone na: interwencyjne usługi weterynaryjne; bieżące zbieranie, transport i przekazanie do unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części leżących na nieruchomościach stanowiących własność Gminy; wykonanie ekspertyz ornitologicznych i chiropterologicznych; koszt zakupu i montażu budek dla ptaków; dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe; zakup na potrzeby Eko-patrolu pistoletu hukowego wraz z amunicją i kaburą. Powyższe wydatki nie obejmują wydatków ponoszonych na pomoc zwierzętom bezdomnym i kotom wolno żyjącym oraz wydatków ponoszonych przez jednostki organizacyjne Gminy na zadania związane z postępowaniem ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi).

Audytor wewnętrzny Urzędu wskazała, że podczas przeprowadzonej analizy ryzyka realizowanych celów i zadań w latach 2017-2019 nie zidentyfikowano ryzyka związanego z występowaniem zwierząt wolno żyjących (dzikich) na terenie Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 144, 145)

W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały:

- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Torunia na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020¹⁶; z realizacji powyższego Programu sporządzono raport z wykonania za okres sprawozdawczy 2014-2015;
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Torunia do 2020 r. z uwzględnieniem perspektywy do 2024 r.¹⁷

W przyjętym 19 lipca 2018 r. Programie Ochrony Środowiska wskazano: gatunki najczęściej występujących wolno żyjących zwierząt w Mieście, największe zagrożenia dla świata zwierzęcego¹⁸, zagadnienia z zakresu gospodarki łowieckiej, występujące formy ochrony przyrody (w tym obszary Natura 2000, Rezerwat Przyrody, Obszar Chronionego Krajobrazu, użytki i korytarze ekologiczne). Ponadto w ww. dokumencie wskazano:

- a) działania minimalizujące – środki mające na celu zachowanie siedlisk zwierząt lub ograniczenia wpływu na zwierzęta, tj. przejścia dla zwierząt (w postaci przejść dolnych pod mostami i estakady; przejść górnych lub tzw. zielone mosty dla dużych i średnich ssaków; przepustów dla drobnych ssaków, tuneli dla płazów i gadów); osłony antyolśnieniowe i ekrany akustyczne dla zwierząt; urządzenia do płoszenia zwierząt;
- b) działania kompensujące, tj. odtwarzanie siedliska gatunku w innym miejscu; przenoszenie płazów z zagrożonych zniszczeniem zbiorników wodnych do specjalnie wykonanych zbiorników wodnych; tworzenie nowych miejsc rozrodu (np. budki dla ptaków lub nietoperzy, platformy gniazdowe dla drapieżnych itp.) w zamian za wycinkę lasów będących ich siedliskiem; tworzenie zastępczych miejsc bytowania.

(dowód: akta kontroli str. 677)

Dla terenu Gminy opracowano Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Torunia¹⁹.

Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej podała, że *na etapie sporządzania Studium wykonano opracowanie ekofizjograficzne, gdzie zidentyfikowano, objęte ochroną prawną, miejsca siedlisk dziko żyjących zwierząt. Wytyczne wynikające z ekofizjografii uwzględniono w projekcie Studium. Kwestie związane ze zwierzętami wolno żyjącymi uwzględniono również w części II Studium m.in. poprzez ustalenia dotyczące: 1) obszarów i obiektów objętych ochroną prawną; 2) zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kształtowania podstaw Miejskiego Systemu Ekologicznego. (...) W sporządzanych planach miejscowych, spójnych ze Studium, ustalone jest przeznaczenie terenów zieleni i ich funkcje zapewniające zachowanie spójności przestrzennej Miejskiego Systemu Ekologicznego. Na terenach gdzie występuje zabudowa ze względu na ochronę środowiska wprowadzane są ustalenia*

¹⁶ Uchwalony uchwałą Nr 678/13 Rady Miasta Torunia z dnia 19 grudnia 2013 r.

¹⁷ Załącznik do uchwały nr 891/18 Rady Miasta Torunia z 19 lipca 2018 r., dalej: Program Ochrony Środowiska lub POŚ.

¹⁸ M.in.: pożary lasów i wypalanie traw, rozwój przemysłu i intensyfikacja rolnictwa, rosnąca liczba inwestycji w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo, zanieczyszczenia wód powierzchniowych ściekami bytowymi i gnojowicą – brak kanalizacji, dzikie wysypiska.

¹⁹ Załącznik nr 2 do uchwały nr 805/18 Rady Miasta Torunia z dnia 25 stycznia 2018 r., dalej: Studium; powyższe Studium stanowiło zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia, przyjętego uchwałą Nr 1032/06 Rady Miasta Torunia z dnia 18 maja 2006 r.

służące ochronie siedlisk (...), w tym: zakazy gradzenia, zakazy stosowania ogrodzeń pełnych oraz ogrodzeń na podmurówkach, zakazy likwidacji zadrzewienia, nakazy kształtowania układu zieleni wysokiej w formie szpalerów dobranych gatunkowo, nakazy utrzymania funkcjonalnych korytarzy migracji nietoperzy, wynikających z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – Forty w Toruniu itp. (...) W Toruniu głównym korytarzem ekologicznym (...) jest rzeka Wisła. Jest to ważny szlak migracji ptaków i ryb (...). Migracja dużych ssaków została zachwiana przez autostradę A1. Przejście dla zwierząt znajduje się pod mostem autostradowym i na południe od Czerniewic. Ogrodzenie sprawia, że sarny czy dziki wędrują wzdłuż autostrady podchodząc od strony Chełmży i szukają przejścia, które znajduje się dopiero pod mostem autostradowym. Bariera migracji w postaci autostrady jest przyczyną zachodzenia dzików w rejony zamieszkałe na osiedlach Nad Strugą lub Na Skarpie, gdzie stada dzików są dość często obserwowane na ulicach osiedlowych. Autostrada poprzecinała lokalne korytarze migracji i teraz znacznie częściej obserwuje się zwierzęta, które instynktownie szukają przejść.(...).

(dowód: akta kontroli str. 584-676)

Urząd bezpośrednio nie prowadził na terenie Gminy akcji edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców w zakresie postępowania ze zwierzętami wolno żyjącymi, w tym zapobiegających pojawianiu się tych zwierząt w mieście.

Prezydent wskazał, że tego typu zadanie na terenie Gminy realizowała Straż Miejska. Strażnicy Miejscy z Eko-patrolu w maju 2018 r. przeprowadzili w szkołach (...) spotkania z dziećmi i młodzieżą oraz serię pogadań na temat dzików w mieście. Spotkania objęły (...) 182 uczniów. Natomiast w październiku 2017 r. w ramach XIII Konferencji Naukowo-Technicznej „Zieleń Miejska – Naturalne bogactwo miasta – Dzika przyroda w mieście” Naczelnik Wydziału Dzielnicowych Straży Miejskiej wystąpił z prezentacją „Dzika przyroda w mieście - doświadczenia Eko-patrolu Straży Miejskiej w Toruniu”.

(dowód: akta kontroli str. 4, 5)

Dyrektor WŚiZ wskazała, że na terenie Torunia od lat prowadzone są działania dotyczące ochrony ptaków. W 2014 r. ustawiono na Bulwarze Filadelfijskim wieżę dla jerzyków, w 2015 r. ustawiono dalsze trzy wieże na terenach zieleni przy ul. Prufferów, w Dolinie Marzeń oraz na osiedlu Przy Kaszowniku²⁰. W kwietniu 2017 r. zlecono Towarzystwu Przyrodniczemu wykonanie obserwacji wykorzystania przez ptaki wież lęgowych, a w grudniu 2017 r. czyszczenie budek wraz z oceną ich zasiedlenia. (...) w okresach ostrej zimy i braku dostępu do pożywienia prowadzone jest dokarmianie ptaków w Dolinie Marzeń oraz przy strudze na osiedlu Przy Kaszowniku. (...) pracownicy Schroniska dla Zwierząt odkuwają i uwalniają przymarznięte do lodu ptaki (najczęściej w rejonie przystani AZS). Na terenach zieleni oraz w lasach komunalnych w ramach różnych akcji wieszane są liczne budki lęgowe dla ptaków, ustawiono również kilka karmników dla ptaków. Prowadzono zajęcia w szkołach, kolportowane były ulotki informujące o konieczności zamykania śmietników i nie dokarmianiu dzikich zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 85, 86)

Dyrektor Ogrodu Zoobotanicznego podała, że Ogród w latach 2017-2019 (...) podejmował liczne działania na rzecz zwierząt wolno żyjących. (...) Na stronie internetowej Ogrodu, informujemy o tym, jak należy postąpić, jak również, gdzie się zgłosić w przypadku znalezienia dzikiego rannego lub chorego zwierzęcia.

²⁰

http://torun.wyborcza.pl/torun/1,48723,17508381,Wieze_dla_jerzykow_za_85_tys_zl_z_budzetu_obywatelskiego.html [dostęp 16 kwietnia 2019 r.].

Pracownicy Ogrodu regularnie udzielają rad mieszkańcom, głównie drogą telefoniczną, jak zachować się w przypadku znalezienia dzikiego zwierzęcia potrzebującego pomocy i gdzie znaleźć najbliższe ośrodki rehabilitacji dzikich zwierząt. Współpracujemy także z Eko-patrolem Straży Miejskiej – pomagamy w identyfikacji gatunków znalezionych zwierząt, udzielamy praktycznych porad na temat karmienia i odchowu (głównie ptaków). Prowadzimy także edukację na temat istotnej roli zapylaczy (głównie pszczoł) (...) Od kilku lat uczestniczymy w akcji „Karmnik”, podczas której na terenie Ogrodu, ornitologzy odławiają i obrączkują, ważą i oceniają kondycję złapanych w sieć dzikich ptaków, często przy udziale grup szkolnych i przedszkolnych. Po tym ptaki są wypuszczane. Edukujemy również najmłodszych w zakresie zasad prawidłowego dokarmiania ptaków zimą. (...) Przygotowujemy broszury edukacyjne, materiały informacyjne na stronę internetową Ogrodu oraz organizujemy konkursy plastyczne (...).

(dowód: akta kontroli str. 229-242)

Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji Urzędu prowadził stronę internetową²¹ - Miejski Serwis dla Organizacji Pozarządowych, na której zamieszczono m.in. bazę toruńskich organizacji pozarządowych, ogłoszenia o konkursach dla organizacji pozarządowych, odniesienie do strony o konsultacjach społecznych projektów.

Rada Miasta Torunia corocznie uchwałała Program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi²². W ramach zadań publicznych Gminy realizowanych przy współudziale organizacji pozarządowych jednym z preferowanych zadań była m.in. ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego, edukacja mająca na celu wyrobienie prawidłowych postaw wobec środowiska i przyrody ożywionej.

W latach 2017-2018 Urząd, w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, dofinansował (w łącznej wysokości 118,9 tys. zł) cztery projekty odnoszące się do tematyki związanej ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi), tj.:

- Akademia Przyrodników. Edukacja dzieci i młodzieży;
- Toruń tacza troską Zwierzęta;
- Toruń dla jerzyków;
- Seminarium popularno-naukowe i wydawnictwo EkoPrzyjaciół „Przyroda Miasta Torunia”.

W ramach powyższych projektów m.in.:

- zorganizowano seminarium dla min. 100 osób m.in. w tematyce „Zasoby przyrodnicze Torunia – fauna”;
- wydrukowano i przekazano bezpłatnie czasopismo „EkoPrzyjaciół” oraz sporządzono wersję elektroniczną „EkoPrzyjaciół – Przyroda Miasta Torunia”;
- wyczyszczono i przygotowano do kolejnych sezonów lęgowych 204 skrzynki lęgowe dla ptaków w 4 wieżach dla jerzyków zlokalizowanych w Toruniu²³;
- wydano 1000 szt. broszury, w której zawarto podstawowe informacje o gatunkach ptaków gniazdujących w budynkach oraz o potrzebie i skutecznych metodach ich ochrony;
- zorganizowano warsztaty przyrodnicze dla dzieci i młodzieży na terenie Osady Leśnej Barbarka, obszarze Natura 2000 „Leniec w Barbarce” i w Rezerwacie „Las Piwnicki” (w tematyce m.in. obserwacje ornitologiczne; żaby i ropuchy

²¹ <http://orbitorun.pl/redakcja,42,11.html> [dostęp z 16 kwietnia 2019 r.].

²² Uchwały: nr 458/16 z 27 października 2016 r., nr 673/17 z 12 października 2017 r., nr 951/18 z 18 października 2018 r.

²³ http://alauda.org.pl/news/show/0/0/135/torun_dla_jerzykow/ [dostęp z 16 kwietnia 2019 r.]

- szukają pomocy; pomóżmy zwierzętom przetrwać zimę; ochrona przyrody w regionie; życie w stawie; ślady i tropy zwierząt; plaży w Polsce);
- zorganizowano festyn ekologiczny dla dzieci i młodzieży (m.in. dotyczący gatunków chronionych oraz ptaków);
 - zorganizowano warsztaty wyjazdowe pn. „ABC Ornitologii” na terenie 6 placówek oświatowych gminy (1642 uczestników).

(dowód: akta kontroli str. 146-227)

W granicach administracyjnych Torunia znajduje się powierzchnia włączona do dwóch obwodów łowieckich²⁴. Prezydent opiniował (podpisywał) roczne plany łowieckie, lecz – jak poinformował – *nie przekazywał informacji o padłych zwierzętach łownych do zarządców / dzierżawców obwodów łowieckich. W latach 2017-2018 (oraz w latach poprzednich) we współpracy z Polskim Związkiem Łowieckim na terenie miasta prowadzony był odstrzał redukcyjny dzików (...).*

(dowód: akta kontroli str. 4, 5-6, 87-99, 100-101, 710, 712)

Prezydent trzema decyzjami²⁵ zezwolił w latach 2016-2018 na dokonanie odstrzału redukcyjnego dzików pojawiających się na terenie Miasta²⁶. Projekty powyższych decyzji były opiniowane przez Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego w Toruniu, a ich wydanie inicjowane przez Dyrektora Wydziału Ochrony Ludności Urzędu.

Prowadzenie odstrzału redukcyjnego dzików stanowiło kontynuację działań z lat poprzednich i wynikało m.in.: z dużego przyrostu naturalnego dzików²⁷; migracji zwierząt z innych rejonów; zgłoszeniami mieszkańców do TCZK, Policji i Straży Miejskiej o pojawianiu się dzików w miejscach publicznych; wydanych przez Ministra Środowiska rekomendacji odnośnie do działań dotyczących zminimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF).

W związku z wydaniem ww. decyzji była przeprowadzana inwentaryzacja zwierzyny oraz sporządzane sprawozdania z wyniku odstrzału.

(dowód: akta kontroli str. 102-142)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki chorób zwierząt wolno żyjących (dzikich), w związku z powyższym Prezydent nie zawiadamiał Inspekcji Weterynaryjnej o dostrzeżonych objawach chorób zwierząt wolno żyjących (dzikich).

(dowód: akta kontroli str. 4, 6)

Prezydent wskazał, że *Urząd nie zbiera i nie posiada informacji o liczbie i skutkach zdarzeń, w tym zdarzeń komunikacyjnych powodowanych przez zwierzęta wolno żyjące. Ponadto nie występował o udostępnienie takich danych do innych podmiotów, w tym nie ma informacji od Policji na temat wypadków drogowych powodowanych przez zwierzęta wolno żyjące.*

(dowód: akta kontroli str. 4, 6)

W Urzędzie był prowadzony rejestr posiadaczy żywych gatunków zwierząt wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia

²⁴ Obwód nr 134 Gronowo (wydzierżawiający Starosta Toruński) i obwód nr 135 Wrzosey (wydzierżawiający Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, dzierżawca/zarządca – Koło Łowieckie „Wieniec” Toruń).

²⁵ Decyzja: Nr 1/16 z 6 maja 2016 r. (WŚiZ.6140.8.2016.EM), Nr 1/17 z 25 lipca 2017 r. (WŚiZ.6140.14.2017.HB), Nr 1/18 z 31 lipca 2018 r. (WŚiZ.6140.10.2018.JB).

²⁶ Odpowiednio: od 15.05.2016 r. do 31.03.2017 r. maksymalnie 25 sztuk; w terminie do 30.03.2018 r. maksymalnie 35 sztuk; w terminie do 31.03.2019 r. maksymalnie 50 sztuk.

²⁷ Na podstawie inwentaryzacji zwierzyny przeprowadzonej przez Wojskowe Koło Łowieckie 235 „Osa” z Nadleśnictwem Dobrzejewice.

9 grudnia 1996 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi²⁸ (tzw. zwierząt egzotycznych).

W latach 2017-2019 (I kwartał) 24 posiadacze zarejestrowało zwierzęta 49 gatunków (w tym salamandrę meksykańską, felsemę madagaskarską, żółwie stepowe, kameleony jemeńskie, boa dusiciele, pytony tygrysie, pytony królewskie, dzunglowego pytona dywanowego).

(dowód: akta kontroli str. 143-146)

Dyrektor WŚiZ wskazała, że z punktu widzenia Gminy obowiązek rejestracji przez posiadaczy żywych zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 daje możliwość kontroli handlu takimi zwierzętami dla organów do tego powołanych.

(dowód: akta kontroli str. 85, 86)

Dyrektor Ogródu Zoobotanicznego w Toruniu poinformowała, że w latach 2013-2016 Ogród organizował szkolenia dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej dotyczące sposobów interwencji i postępowania z egzotycznymi oraz krajowymi gadami i bezkręgowcami.

(dowód: akta kontroli str. 228, 230)

W „Procedurze postępowania w przypadku pojawienia się na terenie miasta Torunia zwierząt stwarzających niebezpieczeństwo dla ludzi” wprowadzonej w 2013 r. wskazano, że w przypadku zgłoszenia interwencji dotyczącej gadów lub płazów dyżurny TCZK powiadamia przedstawiciela Polskiego Stowarzyszenia Terrarystycznego.

Prezydent podał, że Gmina nie zawarła porozumienia / umowy z Polskim Stowarzyszeniem Terrarystycznym na przekazywanie gadów i płazów. Straż Miejska, w szczególności Eko Patrol, (...) współpracuje z mieszkającym w Toruniu (...) , doświadczonym hodowcą zwierząt egzotycznych, byłym działaczem ww. Stowarzyszenia. Osoba ta szkoli strażników i udziela im porad w zakresie właściwych metod postępowania wobec zwierząt egzotycznych. W sytuacji pojawienia się takiego zwierzęcia na terenie miasta, zostaje ono odłowione przez Eko Patrol i odizolowane do czasu odnalezienia właściciela. W przypadku nie zgłoszenia się właściciela zwierzęcia, podjęte zostają działania, w celu przekazania zwierzęcia zainteresowanym instytucjom. Gmina nie zapewnia możliwości odbioru od właścicieli (przekazania przez nich) zwierząt egzotycznych, w tym gatunków uznanych za niebezpieczne.

(dowód: akta kontroli str. 710, 712)

Rada Miasta Torunia uchwaliła regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta²⁹, w którym wskazano terminy i obszary przeprowadzania deratyzacji³⁰. Nadzór nad prawidłowością realizacji obowiązku przeprowadzenia deratyzacji sprawowała Straż Miejska.

W 2017 i 2018 r. (w kwietniu i październiku) funkcjonariusze Straży Miejskiej dokonywali kontroli realizacji obowiązku wyłożenia trutek na gryzonię. W 2017 r. skontrolowali łącznie 4 023 posesje, za brak wyłożenia trutek nałożyli mandaty karne na 26 właścicieli posesji, pouczyli 27 właścicieli. W 2018 r. skontrolowali

²⁸ Dz. U. UE L61 z 03.03.1997, str. 1, ze zm.

²⁹ Uchwała Nr 300/16 Rady Miasta Torunia z dnia 12 maja 2016 r. ze zm., obwieszczeniem Nr 66/18 Rady Miasta Torunia z dnia 25 stycznia 2018 r. ogłoszono jednolity tekst uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy.

³⁰ Jako obszar podlegający obowiązkowi przeprowadzenia deratyzacji w terminie od 1 do 30 kwietnia i od 1 do 31 października wyznaczono zabudowany obszar Gminy.

łącznie 4 389 posesji, za brak wyłożenia trutek nałożyli mandaty karne na 35 właścicieli posesji, pouczyli 14 właścicieli, skierowali do Sądu Rejonowego jeden wniosek o ukaranie.

(dowód: akta kontroli str. 243-254)

W latach 2017-2019 (I kwartał) nie wpływały do Urzędu skargi i wnioski związane z postępowaniem ze zwierzętami wolno żyjącymi.

W powyższym okresie wpłynęły do Urzędu dwa wnioski³¹ o udostępnienie informacji publicznej dotyczące: postępowania Gminy w sytuacjach związanych z wystąpieniem zwierząt wolno żyjących na terenie zurbanizowanym; podpisanych umów z lekarzem weterynarii (stawki brutto) lub współpracy ze Związkiem Łowieckim. W obydwóch przypadkach terminowo udzielono odpowiedzi wnioskującym.

(dowód: akta kontroli str. 51-84, 566, 568-581, 709, 713)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Prezydent nie sporządził raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla Miasta Torunia za okres sprawozdawczy 2016-2017 r., co stanowiło naruszenie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³².

Raporty z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata, ostatni raport został sporządzony w marcu 2016 r. i dotyczył okresu sprawozdawczego 2014-2015 r.

Prezydent wyjaśnił, że ostatni Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska” został wykonany w 2016 r. W związku z tym, że POŚ dla miasta Torunia obowiązywał w latach 2013-2016, w 2016 r. podpisana została umowa z wykonawcą, dotycząca wykonania nowego programu ochrony środowiska (...). Procedura związana z weryfikacją i uzgodnieniem dokumentu przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz opiniowaniem przez Zarząd Województwa (...) przedłużyła się, w wyniku czego POŚ został przyjęty uchwałą Rady Miasta Torunia nr 891/19 w dniu 19 lipca 2018 roku. W związku z powyższym Raport z wykonania POŚ nie został wykonany w 2018 roku.

(dowód: akta kontroli str. 677-708, 710, 713)

OCENA CZĄSTKOWA

W Gminie identyfikowano problem pojawiania się i bytowania dzikich zwierząt na terenie Miasta, pomimo że zadania w tym zakresie były rozproszone pomiędzy różnymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi. Prezydent ustalił zasady postępowania w przypadku zdarzeń z udziałem zwierząt wolno żyjących (dzikich).

W Programie Ochrony Środowiska wskazano obszary i kierunki interwencji w zakresie postępowania ze zwierzętami wolno żyjącymi, a Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniało wymagania dotyczące ochrony przyrody, w tym możliwość przemieszczania się i ochronę siedlisk zwierząt dziko żyjących. Prezydent współpracował z jednostkami realizującymi zadania z zakresu opieki i ochrony zwierząt wolno żyjących (dzikich) oraz edukacji przyrodniczej.

Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość nie miała wpływu na ocenę kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

³¹ Daty wpływu: 26.04.2017 r. i 5.06.2017 r.

³² Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.

2. Powierzenie i nadzorowanie wykonywania opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi).

Opis stanu faktycznego

W latach objętych kontrolą WOL corocznie przeprowadzał procedurę wyboru wykonawcy na „Całodobowe świadczenie na terenie miasta Torunia interwencyjnych usług weterynaryjnych w przypadku pojawienia się zwierząt wolnożyjących (dzikich) zakłócających porządek publiczny lub stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego”.

(dowód: akta kontroli str. 329-330, 332-369, 407-439, 501-537)

W dniu 21 lutego 2017 r. Dyrektor WOL zawarł z Komendantem Straży Miejskiej w Toruniu porozumienie w zakresie zakupu usług weterynaryjnych, stosownie do którego całość zamówienia (oszacowanie wartości zamówienia, ogłoszenie o zamówieniu, nabór ofert, wybór wykonawcy) przeprowadzał WOL. Po dokonaniu wyboru wykonawcy w 2017 r. i 2019 r. WOL i Straż Miejska zawarły odrębne umowy na świadczenie poszczególnych usług, w 2018 r. umowę na całość zadania zawarł WOL.

Przedmiotem zamówienia było:

- całodobowe świadczenie usług weterynaryjnych wobec pojawiających się zwierząt wolno żyjących (dzikich), zakłócających porządek publiczny lub stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, chorych i rannych, odławianie ich do własnej klatki lub odłowni, a po leczeniu, rehabilitowaniu wprowadzenie do środowiska naturalnego;
- dojazd do miejsc zdarzenia własnym środkiem transportu na zlecenie przekazane przez dyżurnego Toruńskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w czasie zgodnym z deklaracją wykonawcy zamówienia;
- uczestniczenie w odłowieniu, odstrzale lub immobilizacji (zatrzymanie zwierzęcia będącego w ruchu), udzielenie zwierzęciu pomocy weterynaryjnej zgodnie ze sztuką weterynaryjną lub uspienie;
- zapewnienie własnego ośrodka rehabilitacji zwierząt chorych i rannych w celu udzielenia pomocy weterynaryjnej;
- odbieranie zwierząt wolno żyjących (w tym ptaków), dostarczonych przez Straż Miejską do ośrodka rehabilitacji.

Wybór wykonawcy poprzedzony był rozpoznaniem rynku potencjalnych wykonawców przedmiotu planowanego zamówienia oraz dokonaniem analizy cen rynkowych. Dane szacunkowe przyjmowano na podstawie liczby zdarzeń w latach poprzednich. Każdorazowo na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu zamieszczane było ogłoszenie (wraz ze wzorem Informacji cenowej) dotyczące rozeznania rynku wraz z prośbą o przesłanie informacji cenowej dotyczącej wykonania interwencyjnych usług weterynaryjnych. Ponadto WOL, w procedurze wyboru wykonawcy na 2017 i 2019 r., występował do pięciu potencjalnych wykonawców o przesłanie informacji cenowej na realizację powyższej usługi.

Wartość zamówienia oszacowano w wysokości:

- na 2017 r. – 26,7 tys. zł netto / 29,2 tys. zł brutto;
- na 2018 r. – 31,4 tys. zł netto / 32,4 tys. zł brutto;
- na 2019 r. – 38,4 tys. zł netto / 41,5 tys. zł brutto.

Po oszacowaniu wartości zamówienia na stronie BIP Urzędu zamieszczano zaproszenie do składania ofert na całodobowe świadczenie na terenie Miasta interwencyjnych usług weterynaryjnych (wraz z Formularzem oferty) oraz przesyłano powyższe zaproszenie do pięciu potencjalnych wykonawców. Kryterium oceny ofert stanowiła cena brutto (60%) oraz czas dotarcia do miejsca zdarzenia (40%).

Powyższe działania (tj. m.in. rozeznanie rynku, wysłanie zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, zamieszczenie ogłoszeń w BIP, wskazanie poszczególnych elementów zapytania ofertowego, składanie oświadczeń na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp) były zgodne z procedurami wewnętrznymi Urzędu dotyczącymi zasad udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się przepisów Pzp³³.

(dowód: akta kontroli str. 329-330, 331, 332-369, 407-439, 501-537)

W latach objętych kontrolą oferty składał corocznie jeden oferent (Animal Patrol Gabinet Weterynaryjny Kobyłarnia), który spełniał warunki udziału w postępowaniu.

(dowód: akta kontroli str. 354-362, 423-430, 516-525)

Z ww. oferentem Miasto (odbiorca usług Urząd Miasta) corocznie zawierało umowy na wykonywanie weterynaryjnych usług interwencyjnych w przypadku pojawienia się zwierząt dziko żyjących stwarzających niebezpieczeństwo dla ludzi, tj.

- 6 kwietnia 2017 r. na 2017 r. z wynagrodzeniem wykonawcy nie przekraczającym 20,0 tys. zł brutto;
- 22 stycznia 2018 r. na 2018 r. z wynagrodzeniem wykonawcy nie przekraczającym 32,0 tys. zł brutto, wraz z aneksem nr 1 z 9 listopada 2018 r. zwiększającym wysokość wynagrodzenia wykonawcy do kwoty nieprzekraczającej 42,0 tys. zł brutto;
- 2 stycznia 2019 r. na 2019 r. z wynagrodzeniem wykonawcy nie przekraczającym 22,0 tys. zł brutto.

Na wynagrodzenie składało się:

- zryczałtowane wynagrodzenie obejmujące gotowość przez 24h/dobę do podjęcia interwencji i przyjęcia zwierząt, dotarcie do miejsca zdarzenia na zlecenie TCZK w czasie nie dłuższym niż 90 min.;
- ryczałtowy koszt każdej interwencji weterynaryjnej wobec zwierząt wolno żyjących dzikich, chorych i rannych, obejmującej także opiekę lekarsko-weterynaryjną oraz rehabilitację – bez względu na liczbę zwierząt i czas ich pobytu uwzględniający również koszt przejazdu lub transportu na terenie Miasta;
- koszty ewentualnej utylizacji zwierzęcia;
- koszty przejazdu z miejsca pozostawiania w całodobowej dyspozycyjności do granic administracyjnych Miasta i powrót do miejsca wyjazdu (w tym transport zwierząt);
- wynagrodzenie za przyjęcie zwierząt wolno żyjących (dzikich), w tym ptaków, dostarczonych przez Straż Miejską w Toruniu do ośrodka rehabilitacji (zapis w umowie na 2018 r.).

Do obowiązków wykonawcy należało stawianie się w granicach administracyjnych Miasta w gotowości do działania w miejscu wskazanym przez dyżurnego TCZK w czasie nie dłuższym niż 90 min. od przyjęcia zlecenia, a w przypadku braku możliwości zrealizowania przedmiotu umowy własnymi siłami z przyczyn niezależnych od wykonawcy, zobowiązany on był skierować inny podmiot upoważniony do wykonywania zadania na swój koszt. Ponadto, każdorazowo po wykonaniu usługi interwencyjnej wykonawca miał sporządzać protokół opisujący podjęte działania stanowiący – wraz z fakturą – potwierdzenie wykonania usługi. Zmiany umowy wymagały formy pisemnej.

³³ Zarządzenie nr 26 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 26 stycznia 2017 r. oraz Zarządzenie nr 9 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miasta Torunia.

W umowach na 2018 i 2019 r. wskazano zasady naliczania kar umownych wykonawcy (m.in. w przypadku podjęcia interwencji w czasie przekraczającym 90 minut), umowa na 2017 r. takich zapisów nie zawierała.

Analiza 15 zgłoszeń³⁴ wykonania weterynaryjnych usług interwencyjnych w 2017 r. wykazała, że w 13 przypadkach wykonawca terminowo podejmował interwencję, w dwóch przypadkach podjął interwencję z 20 min. opóźnieniem (czas podjęcia interwencji wynosił 110 min.).

(dowód: akta kontroli str. 365-369, 384, 389, 393, 395, 398, 402, 433-439, 528-534)

Dyrektor WOL wskazał, że w umowie na 2017 r. nie zawarto zapisów dotyczących kar umownych, zarówno dla wykonawcy, jak i zamawiającego. Uznano, że w przypadku rażącego naruszenia postanowień umowy wystarczającym zabezpieczeniem interesów zamawiającego jest możliwość jej rozwiązania.

(dowód: akta kontroli str. 542, 547)

Według „Zestawienia zgłoszeń do dyżurnego TCZK dotyczących dzikich zwierząt na terenie miasta Torunia w okresie 01.01.2017 – 27.03.2019”³⁵ odnotowano 70 zgłoszeń dotyczących dzikich zwierząt³⁶, z tego 17 w 2017 r., 48 w 2018 r. i 5 w I kwartale 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 320-323)

W 2018 r. wartość faktury opłacanej przez Urząd obejmowała świadczenia wobec zwierząt dzikich dostarczanych przez Straż Miejską. Odnośnie do sposobu weryfikacji liczby podjętych działań przez wykonawcę wykazywanych w „Książce leczenia zwierząt” w 2018 r. Dyrektor WOL wskazał, że w roku 2018 w okresie od stycznia do maja Straż Miejska przesyłała do WOL pisemną informację o ilości zwierząt przekazanych w danym miesiącu do Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt Dzikich w Kobylarni, natomiast począwszy od czerwca rozliczenie ilości przekazywanych zwierząt było potwierdzane telefonicznie w Straży Miejskiej przez pracownika WOL.

(dowód: akta kontroli str. 542, 546)

W latach 2018-2019 nie wystąpiły przypadki nieterminowej realizacji zadań, w związku z powyższym nie naliczono kar przewidzianych w zawartych umowach.

(dowód: akta kontroli str. 547)

Pracownicy Urzędu nie przeprowadzali kontroli u wykonawcy interwencyjnych usług weterynaryjnych oraz nie wnioskowali do innych podmiotów o przeprowadzenie takiej kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 51, 710, 713)

Urząd, w związku z realizacją umowy na całodobowe interwencyjne usługi weterynaryjne, poniósł w latach 2017-2019 (I kwartał) wydatki w łącznej wysokości 63,8 tys. zł. Wydatki te mieściły się w zaplanowanych kwotach³⁷.

W jednym przypadku Urząd zaakceptował i opłacił fakturę³⁸ wystawioną przez wykonawcę w 2017 r., w której błędnie wskazano nazwę nabywcy usługi³⁹. W trakcie kontroli NIK wystawiono notę korygującą do ww. faktury.

(dowód: akta kontroli str. 404-405, 542, 546, 559, 729)

³⁴ Wskazanych w protokołach do faktur: 31/01/2017, 46/01/2017, 64/01/2017, 76/01/2017, 81/01/2017, 116/01/2017

³⁵ Z dnia 28.03.2019 r. przedłożonego do kontroli NIK.

³⁶ M.in. dotyczące: dzików, saren, łosi, jelenia, lisów, kun, łasicy, bobra, jeży, żółwia, bocianów, kaczek.

³⁷ Z uwzględnieniem planu po zmianach.

³⁸ F-ra VAT nr 125/01/2017 z 1.12.2017 r.

³⁹ Wskazano Urząd Miasta Toruń zamiast Gminę Miasta Toruń.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Urząd nierzetelnie nadzorował wykonawcę w zakresie czasu podjęcia zlecenia. Wykonawca nie wypełnił dziewięciu „Protokołów wykonania weterynaryjnych usług interwencyjnych” (siedmiu w 2018 r. i dwóch w 2019 r., dotyczących łącznie 13 interwencji)⁴⁰, nie wskazując godziny przyjęcia zgłoszenia, godziny przyjazdu i zakończenia interwencji, pomimo że był do tego zobligowany wzorem ww. protokołu będącym załącznikiem do umów. Uniemożliwiało to tym samym weryfikację czasu podjęcia interwencji na zlecenie Urzędu wobec zwierząt wolno żyjących.

(dowód: akta kontroli str. 320-323, 539-540)

Dyrektor WOL wskazał, że *w przypadku pojawienia się na terenie miasta zwierząt wolno żyjących zakłócających porządek publiczny lub stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego na miejsce udawał się patrol Straży Miejskiej (w szczególności Eko Patrol), który informował o konieczności wezwania wykonawcy (Animal Patrol). W przypadku nie pojawienia się Animal Patrol w ustalonym czasie od zgłoszenia, informacja taka zostałaby przekazana przez patrol za pośrednictwem dyżurnego Straży do dyżurnego TCZK, uprawnionego zgodnie z obowiązującą procedurą do kontaktu z wykonawcą usługi.*

(dowód: akta kontroli str. 542, 547)

W Urzędzie nierzetelnie prowadzono ewidencję liczby zgłoszeń o podjęcie interwencji z udziałem zwierząt wolno żyjących. Pomiędzy „Zestawieniem zgłoszeń do dyżurnego TCZK”⁴¹ a informacjami w „Protokołach wykonania weterynaryjnych usług interwencyjnych”⁴² lub (w przypadku nieuzupełniania ww. Protokołów) w „Książce leczenia zwierząt” występowały rozbieżności polegające na:

- wskazywaniu w „Zestawieniu dyżurnego TCZK” przekazania zlecenia do wykonawcy oraz braku informacji o rozliczeniu takiego zlecenia przez wykonawcę;
- wskazywaniu w „Protokołach wykonania weterynaryjnych usług interwencyjnych” lub „Książce leczenia zwierząt” interwencji, których nie wskazano w zestawieniu zgłoszeń do TCZK.

Dyrektor WOL wyjaśnił, że *rozbieżności wynikają z błędów ludzkich. W przypadku dużej ilości różnego typu zdarzeń nie zawsze było możliwe dokonywanie na bieżąco wpisów w dokumentacji. Dokumentacja była uzupełniania niejednokrotnie pod koniec dyżuru, co skutkowało wskazanymi rozbieżnościami.*

(dowód: akta kontroli str. 320-323, 539-540)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie w sposób prawidłowy przeprowadzono postępowania na świadczenie usług weterynaryjnych wobec zwierząt wolno żyjących (dzikich), natomiast nierzetelnie realizowano obowiązki związane z nadzorem wykonawcy oraz ewidencją i rozliczaniem zgłoszeń o podjęcie interwencji z udziałem tych zwierząt.

⁴⁰ Stanowiących załączniki do faktur rozliczeniowych.

⁴¹ Dotyczących dzikich zwierząt na terenie miasta Torunia w okresie 01.01.2017 – 27.03.2019, przedłożonym do kontroli NIK.

⁴² Stanowiących załącznik do faktur wystawianych przez gabinet weterynaryjny świadczący usługi na rzecz Gminy.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek o:

Wniosek Zwiększenie nadzoru nad wykonawcą usług weterynaryjnych, w tym nad prawidłowością przedkładanej dokumentacji rozliczeniowej, oraz rzetelne ewidencjonowanie zgłoszeń o podjęcie interwencji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, czerwca 2019 r.

Kontroler
Sylwia Woźniak-Waszak
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis